

**ЗАТВЕРДЖУЮ**

**Директор \_\_\_\_\_**  
**Валентина КЛІНДУХОВА**

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА**  
**початкової освіти (1-4 класи)**  
**Козацького закладу загальної середньої освіти**  
**I-II ступенів Бочечківської сільської ради**  
**Конотопського району Сумської області**

**Надано чинності та введено в дію**  
**Наказ від 27.08.2025 № 81-ОД**

|                                 |
|---------------------------------|
| <b>ТЕРМІН ЗБЕРІГАННЯ</b>        |
| <b>До заміни новими ст. 553</b> |

**Структура  
Освітньої програми**

| № розділу | Назва розділу                                                                                                     | Сторінки |
|-----------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|
| Розділ 1. | Пояснювальна записка                                                                                              | 3        |
| Розділ 2. | Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою Козацького ЗЗСО Бочечківської сільської ради | 5        |
| Розділ 3. | Загальний обсяг навчального навантаження початкової освіти                                                        | 6        |
| Розділ 4. | Опис очікуваних результатів навчання за освітніми галузями                                                        | 8        |
| Розділ 5. | Перелік варіантів типових навчальних планів та модельних навчальних програм                                       | 33       |
| Розділ 6. | Форми організації освітнього процесу та методи навчання                                                           | 31       |
| Розділ 7. | Опис інструментарію оцінювання                                                                                    | 32       |

## Розділ 1

### Пояснювальна записка

Козацький заклад загальної середньої освіти I-III ступенів Бочечківської сільської ради Конотопського району Сумської області (далі Козацький ЗЗСО) знаходиться в комунальній власності, є юридичною особою, має печатку, штамп, ідентифікаційний номер.

Адреса закладу освіти: 41644, Сумська область Конотопський район село Козацьке, вул. Гетьмана Самойловича, 2.

Ліцензія: розпорядження голови Сумської обласної державної адміністрації від 11.04.2018 № 235-ОД «Про видачу ліцензії на освітню діяльність закладу освіти».

Засновником закладу освіти є Бочечківська сільська рада.

Рік заснування закладу освіти: 1939.

За Статутом Козацький ЗЗСО є комунальним закладом освіти, що забезпечує реалізацію права громадян на здобуття початкової, базової середньої освіти та повної загальної середньої освіти (профільної освіти), ідентифікаційний код 32888667.

Освітню програму Козацького ЗЗСО розроблено відповідно до вимог Конституції України (ст.53), Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Державного стандарту початкової освіти.

**Початкова освіта** – це перший рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Початкова освіта передбачає поділ на два цикли – 1–2 класи і 3–4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

**Метою** діяльності закладу освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Відповідно до мети визначено **стратегічні завдання**, на виконання яких спрямовано Освітню програму:

- становлення особистості дитини, її духовний, психічний, соціальний, фізичний розвиток, розвиток пізнавальних здібностей;
- формування цілісного наукового образу світу;
- формування ключових та предметних компетентностей;
- формування позитивного емоційно-ціннісного ставлення дитини до самої себе, родини, громади, школи, навчання;
- формування культури міжособистісної взаємодії у різних формах і видах діяльності;
- формування здатності до самовираження, зміни власної поведінки відповідно до потреб стійкого розвитку у різних життєвих ситуаціях.

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;

- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Ключовими визначено гуманістичний, особистісний, діяльнісний, інтегративний та системний підходи.

## Розділ 2

### **Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою Козацького ЗЗСО Бочечківської сільської ради**

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня поточного року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку.

До 2, 3, 4 класів (у разі переходу дитини з іншого закладу загальної середньої освіти, де навчання було організоване за іншою освітньою програмою) зараховують тих, хто завершив навчання у 1, 2, 3 класах відповідно за будь-якою освітньою програмою для закладів загальної середньої освіти.

## Розділ 3

## Загальний обсяг навчального навантаження

Загальний обсяг навчального навантаження учнів 1–4 класів визначено відповідно до вимог Державного стандарту початкової освіти, та подано у Типових навчальних планах із зазначенням загальнорічного навантаження для 1-4 класів.

| Назва освітньої галузі                                                                                              | Класи  | Кількість годин на рік |        |        |         |       |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|------------------------|--------|--------|---------|-------|
|                                                                                                                     |        | 1 кл.                  | 2 кл.  | 3 кл.  | 4 кл.   | Разом |
| Інваріантний складник                                                                                               |        |                        |        |        |         |       |
| Мовно-літературна                                                                                                   | 315    | 350                    | 350    | 350    | 1365    |       |
| Іншомовна                                                                                                           |        |                        |        |        |         |       |
| Математична                                                                                                         | 140    | 140                    | 175    | 175    | 630     |       |
| Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)                    | 105    | 105                    | 105    | 105    | 420     |       |
| Технологічна                                                                                                        | 35     | 35                     | 35     | 35     | 140     |       |
| Інформатична                                                                                                        | -      | 35                     | 35     | 35     | 105     |       |
| Мистецька                                                                                                           | 70     | 70                     | 70     | 70     | 280     |       |
| Фізкультурна*                                                                                                       | 105    | 105                    | 105    | 105    | 420     |       |
| Усього                                                                                                              | 770    | 840                    | 875    | 875    | 3360    |       |
| Варіативний складник                                                                                                |        |                        |        |        |         |       |
| Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять | 35     | 35                     | 35     | 35     | 140     |       |
| Загальнорічна кількість навчальних годин                                                                            | 805    | 875                    | 910    | 910    | 3500    |       |
| Гранично допустиме тижневе/ річне навчальне навантаження учня                                                       | 20/700 | 22/770                 | 23/805 | 23/805 | 88/3080 |       |
| Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)                      | 805    | 875                    | 910    | 910    | 3500    |       |

**Вимоги до реалізації освітніх галузей:**

| <b>Клас</b> | <b>Програма</b> | <b>Освітня галузь</b>                                                     | <b>Предмети, через які реалізується освітня галузь</b>    |
|-------------|-----------------|---------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|
| 1           | О.Я. Савченко   | Мовно-літературна                                                         | Українська мова (навчання грамоти)<br>Англійська мова     |
| 2           | О.Я. Савченко   |                                                                           | Українська мова<br>Читання<br>Англійська мова             |
| 3           | О.Я. Савченко   |                                                                           | Українська мова<br>Літературне читання<br>Англійська мова |
| 4           | О.Я. Савченко   |                                                                           | Українська мова<br>Літературне читання<br>Англійська мова |
| 1-4         | О.Я. Савченко   | Математична                                                               | Математика                                                |
| 1-4         | О.Я. Савченко   | Природнича, громадянська та історична, соціальна та здоров'язбережувальна | Я досліджую світ                                          |
| 1-4         | О.Я. Савченко   | Технологічна                                                              | Дизайн і технології                                       |
| 2-4         | О.Я. Савченко   | Інформатична                                                              | Інформатика                                               |
| 1-4         | О.Я. Савченко   | Мистецька                                                                 | Музичне мистецтво<br>Образотворче мистецтво               |
| 1-4         | О.Я. Савченко   | Фізкультурна                                                              | Фізична культура                                          |

## Розділ 4

### Опис очікуваних результатів навчання за освітніми галузями

Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності:

Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів таких ключових компетентностей:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами

для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

#### Вимоги до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти

| Загальні результати навчання здобувачів освіти                                                                                                      | Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти                                                                                         |                                                                                                                                         |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                     | 1—2 класи                                                                                                                                 | 3—4 класи                                                                                                                               |
| <b>I. Мовно-літературна освітня галузь</b><br>Українська мова та література, мови та літератури відповідних корінних народів та національних меншин |                                                                                                                                           |                                                                                                                                         |
| <i>Взаємодія з іншими особами усно, сприйняття і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях</i>        |                                                                                                                                           |                                                                                                                                         |
| Сприймає усну інформацію                                                                                                                            | сприймає усну інформацію; перепитує, виявляючи увагу; доречно реагує                                                                      | критично сприймає інформацію для досягнення різних цілей; уточнює інформацію з огляду на ситуацію                                       |
| Перетворює усну інформацію в різні форми повідомлень                                                                                                | відтворює основний зміст усного повідомлення відповідно до мети; на основі почутого малює/добирає ілюстрації; передає інформацію графічно | на основі почутого створює асоціативні схеми, таблиці; стисло і вибірково передає зміст почутого; переказує текст за різними завданнями |
| Виокремлює інформацію                                                                                                                               | виокремлює цікаву для себе інформацію; передає її іншим особам                                                                            | виокремлює необхідну інформацію з різних усних джерел, зокрема медіатекстів, для створення власного висловлювання з конкретною метою    |
| Аналізує та інтерпретує усну інформацію                                                                                                             | розпізнає ключові слова і фрази в усному повідомленні, виділяє їх голосом у власному                                                      | визначає та обговорює цілі, основні ідеї та окремі деталі усної інформації; пояснює зміст і форму текстів, зокрема медіатекстів,        |

| Загальні результати навчання здобувачів освіти                                                                                                                | Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                               | 1—2 класи                                                                                                                                                                                                               | 3—4 класи                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|                                                                                                                                                               | мовленні; пояснює, чому зацікавила інформація; за допомогою вчителя виявляє очевидні ідеї у простих текстах, медіатекстах                                                                                               | пов'язує, зіставляє із власними спостереженнями, життєвим досвідом, враховує думки інших осіб                                                                                                                                                                                                                               |
| Оцінює усну інформацію                                                                                                                                        | висловлює думки щодо усного повідомлення, простого тексту, медіатексту; намагається пояснити свої вподобання; звертається до дорослих за підтвердженням правдивості інформації                                          | висловлює своє ставлення до усного повідомлення, простого тексту, медіатексту, обґрунтовує думки, спираючися на власний досвід; визначає позицію співрозмовника, погоджується з нею або заперечує її                                                                                                                        |
| Висловлює і захищає власні погляди                                                                                                                            | висловлює власні погляди щодо предмета обговорення; намагається зробити так, щоб висловлювання було зрозуміле і цікаве для інших осіб; правильно вимовляє загальнонавчальні слова                                       | висловлює власні погляди, підтверджує їх прикладами, враховує думки інших осіб; дотримується найважливіших правил літературної вимови, висловлюючи власні погляди                                                                                                                                                           |
| Використовує вербальні та невербальні засоби під час представлення своїх думок                                                                                | розпізнає емоції своїх співрозмовників, використовує відомі вербальні та невербальні засоби для передачі емоцій та настрою; розпізнає образні вислови і пояснює, що вони допомагають уявити; створює прості медіатексти | обирає вербальні та невербальні засоби спілкування, доречно використовує їх для спілкування та створення простих медіатекстів відповідно до комунікативної мети; вимовляє з правильною інтонацією різні за метою висловлювання речення; використовує у власному мовленні засоби художньої виразності у творах різних жанрів |
| Регулює власний емоційний стан                                                                                                                                | розповідає про власні відчуття та емоції від прослуханого/побаченого; ввічливо спілкується                                                                                                                              | описує власні емоції та емоції співрозмовника від прослуханого/побаченого; доречно використовує у власному мовленні формули мовленнєвого етикету                                                                                                                                                                            |
| <i>Сприйняття, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів, медіатекстах та використання її для збагачення свого досвіду</i> |                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Сприймає текст                                                                                                                                                | передбачає за обкладинкою, заголовком та ілюстраціями, про що йтиметься в дитячій книжці; читає вголос правильно, свідомо, цілими словами, нескладні за змістом і формою тексти; розуміє фактичний зміст                | прогнозує зміст дитячої книжки за обкладинкою, заголовком, ілюстраціями та анотацією; володіє повноцінними навичками читання (вголос і мовчки), що дає змогу зрозуміти тексти різних видів                                                                                                                                  |

| Загальні результати навчання здобувачів освіти                                                                                                       | Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                             |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                      | 1—2 класи                                                                                                                                                                    | 3—4 класи                                                                                                                                                                                                                                                   |
|                                                                                                                                                      | прочитаного                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Аналізує та інтерпретує текст                                                                                                                        | пов'язує інформацію з тексту з відповідними життєвими ситуаціями; розрізняє головне і другорядне в тексті; визначає тему художнього твору, а також простого медіатексту      | пов'язує елементи інформації в цілісну картину; розрізняє факти і думки про ці факти; формулює прямі висновки на основі інформації, виявленої в тексті; визначає форму і пояснює зміст простих медіатекстів                                                 |
| Збагачує естетичний та емоційно-чуттєвий досвід                                                                                                      | розповідає про власні почуття та емоції від прочитаного тексту; відтворює емоції літературних персонажів під час інсценізації                                                | описує емоційний стан персонажів, співпереживає                                                                                                                                                                                                             |
| Оцінює текст                                                                                                                                         | висловлює власні вподобання щодо змісту прочитаних творів, літературних персонажів, намагається пояснити, що подобається, а що ні; висловлює думки щодо простих медіатекстів | висловлює власне ставлення до творів, літературних персонажів, об'єктів мистецтва і навколишнього світу, наводить прості аргументи щодо власних думок, використовуючи текст, власний досвід та інші джерела; описує враження від змісту і форми медіатексту |
| Обирає тексти для читання                                                                                                                            | обирає книжку для читання; пояснює власний вибір                                                                                                                             | визначає мету читання (для задоволення, розваги, пошуку потрібної інформації) та обирає відповідні тексти                                                                                                                                                   |
| Перетворює інформацію                                                                                                                                | на основі тексту малює/добирає ілюстрації, фіксує інформацію графічно                                                                                                        | на основі тексту створює план, таблицю, модель                                                                                                                                                                                                              |
| Читає творчо                                                                                                                                         | експериментує з текстом (змінює кінцівку, місце подій, імпровізує з репліками під час інсценізації тощо)                                                                     | експериментує з текстом (змінює сюжет, переказує текст з іншої позиції, додає персонажів, імпровізує під час інсценізації)                                                                                                                                  |
| <i>Висловлювання думок, почуттів та ставлення, взаємодія з іншими особами письмово та в режимі реального часу, дотримання норм літературної мови</i> |                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Створює письмові висловлювання                                                                                                                       | пише рукописними буквами, злито, розбірливо; створює невеликі та нескладні за змістом висловлювання, записує їх; правильно записує слова, які пишуться                       | пише рукописними буквами розбірливо в темпі, який дає змогу записати власну думку та інформацію з різних джерел; створює висловлювання, записує їх, урахувавши мету та адресата і                                                                           |

| Загальні результати навчання здобувачів освіти                                                                                                                       | Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                                      | 1—2 класи                                                                                                                                                                                                                                                                      | 3—4 класи                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|                                                                                                                                                                      | так, як вимовляються; створює прості медіатексти за допомогою інших осіб                                                                                                                                                                                                       | дотримуючися норм літературної мови, користується орфографічним словником; створює тексти різних типів і жанрів (казка, розповідь, опис, міркування); створює прості медіатексти, використовує різні форми їх презентації                                                                                                                                            |
| Взаємодіє в режимі реального часу                                                                                                                                    | обмінюється короткими письмовими повідомленнями                                                                                                                                                                                                                                | створює короткі дописи для захищених ресурсів, зокрема веб-сайту закладу загальної середньої освіти                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Редагує письмові тексти                                                                                                                                              | перевіряє написане, виявляє і виправляє недоліки письма самостійно чи за допомогою вчителя; обговорює створений текст і вдосконалює його за допомогою інших осіб                                                                                                               | знаходить і виправляє орфографічні помилки, зокрема із застосуванням знань про будову слова; аналізує та вдосконалює створений текст відповідно до мети спілкування, перевіряє грамотність написаного                                                                                                                                                                |
| <i>Дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними явищами, їх аналіз</i>                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Досліджує мовні явища                                                                                                                                                | спостерігає за мовними одиницями та явищами, відкриває деякі закономірності співвідношення звуків і букв, значення слів, їх граматичної форми та ролі в реченні; спостерігає за власним мовленням та мовленням інших осіб, удосконалює власне мовлення за допомогою інших осіб | аналізує значення слів з урахуванням контексту, будови слова, перевіряє власне розуміння значення слова за словниками; використовує у власному мовленні слова з переносним значенням, синоніми та антоніми, фразеологізми для досягнення мети спілкування; правильно вживає граматичні форми частин мови; правильно записує різні види речень за метою висловлювання |
| Використовує знання з мови у мовленнєвій творчості                                                                                                                   | експериментує звуками, словами, фразами в мовних іграх; аналізує за допомогою вчителя мовлення літературних персонажів                                                                                                                                                         | створює прості мовні ігри, кросворди, ребуси, експериментуючи звуками, словами, фразами; виокремлює характерні риси свого мовлення (улюблені слова, фрази); спостерігає за їх впливом на співрозмовників; коригує своє мовлення                                                                                                                                      |
| <b>Іншомовна освіта</b>                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| <i>Сприйняття інформації, висловленої іноземною мовою в умовах безпосереднього та опосередкованого міжкультурного спілкування, та критичне оцінювання інформації</i> |                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |

| Загальні результати навчання здобувачів освіти                                                                                                                            | Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти                                                                                     |                                                                                                                          |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                                           | 1—2 класи                                                                                                                             | 3—4 класи                                                                                                                |
| Сприймає усну інформацію                                                                                                                                                  | розуміє короткі, прості запитання, твердження, прохання/вказівки та реагує на них вербально та/або невербально                        | визначає в усному повідомленні інформацію за різними завданнями на знайомі повсякденні теми                              |
| Критично оцінює усну інформацію                                                                                                                                           | розпізнає знайомі слова і фрази під час сприйняття усної інформації                                                                   | розуміє зміст усного висловлювання у знайомому повсякденному контексті                                                   |
| <i>Розуміння прочитаних іншомовних текстів різних видів для здобуття інформації або для задоволення, використання прочитаної інформації та її критичне оцінювання</i>     |                                                                                                                                       |                                                                                                                          |
| Сприймає текст                                                                                                                                                            | розпізнає знайомі слова з опорою на наочність                                                                                         | розпізнає знайомі імена/назви, слова та елементарні фрази в коротких, простих текстах                                    |
| Аналізує прочитану інформацію                                                                                                                                             |                                                                                                                                       | визначає в тексті інформацію за різними завданнями на знайомі повсякденні теми                                           |
| <i>Надання інформації, висловлювання думок, почуттів та ставлення, взаємодія з іншими особами усно, письмово та в режимі реального часу, використовуючи іноземну мову</i> |                                                                                                                                       |                                                                                                                          |
| Здійснює усну взаємодію                                                                                                                                                   | запитує та повідомляє інформацію про себе та повсякденні справи, вживаючи короткі сталі вирази та використовуючи у разі потреби жести | спілкується на добре знайомі теми, реагує на прості твердження щодо задоволення нагальних потреб та висловлює ці потреби |
| Усно висловлює власні думки, почуття, ставлення та позиції                                                                                                                | описує себе та свій стан короткими фразами                                                                                            | розповідає про людей, навколишній світ та побут простими, окремими фразами та висловлює своє ставлення                   |
| Здійснює письмову взаємодію                                                                                                                                               | надає найпростішу інформацію про себе у письмовій формі (записка, анкета)                                                             | запитує та надає особисту інформацію у письмовій формі, використовуючи прості слова, короткі речення та сталі вирази     |
| Висловлює свої думки, почуття, ставлення та позиції письмово                                                                                                              | пише короткими фразами про себе                                                                                                       | надає у письмовій формі інформацію про себе, навколишній світ, побут, використовуючи прості слова та вирази              |
| Здійснює взаємодію в режимі реального часу                                                                                                                                | пише короткі фрази в режимі реального часу у разі потреби з використанням словника                                                    | створює в режимі реального часу прості повідомлення за допомогою кількох коротких речень                                 |
| <b>II. Математична освітня галузь</b>                                                                                                                                     |                                                                                                                                       |                                                                                                                          |
| Дослідження ситуації і виокремлення проблем, які можна                                                                                                                    |                                                                                                                                       |                                                                                                                          |

| Загальні результати навчання здобувачів освіти                                                             | Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти                                                                                                       |                                                                                                                                                                                  |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                            | 1—2 класи                                                                                                                                               | 3—4 класи                                                                                                                                                                        |
| розв'язувати із застосуванням математичних методів                                                         |                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                  |
| Розпізнає серед ситуацій з повсякденного життя ті, що розв'язуються математичними методами                 | розпізнає серед ситуацій із свого життя ті, що потребують перелічування об'єктів, вимірювання величин, обчислення                                       | розпізнає серед життєвих ситуацій ті, що стосуються кількісних відношень/форм об'єктів навколишнього світу                                                                       |
| Досліджує, аналізує, оцінює дані та зв'язки між ними для розв'язання проблеми математичного змісту         | аналізує проблемні ситуації свого життя; визначає групу пов'язаних між собою величин для розв'язання повсякденних проблем математичного змісту          | аналізує проблемні ситуації, що виникають у житті; описує проблемні життєві ситуації за допомогою групи величин, які пов'язані між собою                                         |
| Прогнозує результат розв'язання проблемної ситуації                                                        | прогнозує результат виконання арифметичних дій                                                                                                          | прогнозує результат розв'язання проблемної ситуації з урахуванням власного досвіду                                                                                               |
| Моделювання процесів і ситуацій, розроблення стратегій (планів) дій для розв'язання різноманітних задач    |                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                  |
| Сприймає і перетворює інформацію (почуту, побачену, прочитану), будує допоміжну модель проблемної ситуації | перетворює інформацію (почуту, побачену, прочитану) у схему, таблицю, схематичний рисунок                                                               | перетворює інформацію (почуту, побачену, прочитану) різними способами у схему, таблицю, схематичний рисунок                                                                      |
| Розробляє стратегії розв'язання проблемних ситуацій                                                        | обирає послідовність дій для розв'язання проблемної ситуації                                                                                            | обирає спосіб (способи) розв'язання проблемної ситуації                                                                                                                          |
| Моделює процес розв'язання проблемної ситуації і реалізує його                                             | обирає числові дані, необхідні і достатні для відповіді на конкретне запитання; визначає дію (дії) для розв'язання проблемної ситуації, виконує її (їх) | обирає дані, необхідні і достатні для розв'язання проблемної ситуації; обґрунтовує вибір дій для розв'язання проблемної ситуації; розв'язує проблемну ситуацію різними способами |
| Критичне оцінювання даних, процесу та результату розв'язання навчальних і практичних задач                 |                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                  |
| Оцінює дані проблемної ситуації, необхідні і достатні для її розв'язання                                   | визначає достатність даних для розв'язання проблемної ситуації                                                                                          | використовує відомі засоби добору необхідних даних для розв'язання проблемної ситуації                                                                                           |
| Оцінює різні шляхи розв'язання проблемної ситуації, обирає раціональний шлях її розв'язання                | визначає шляхи розв'язання проблемної ситуації                                                                                                          | досліджує різні шляхи розв'язання проблемної ситуації, обирає раціональний шлях її розв'язання                                                                                   |

| Загальні результати навчання здобувачів освіти                                        | Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти                                                                                              |                                                                                                                                  |
|---------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                       | 1—2 класи                                                                                                                                      | 3—4 класи                                                                                                                        |
| Перевіряє відповідність одержаного результату прогнозованому                          | зіставляє одержаний результат з прогнозованим                                                                                                  | зіставляє одержаний результат з прогнозованим                                                                                    |
| Оцінює правильність розв'язання проблемної ситуації; виявляє та виправляє помилки     | перевіряє правильність результату арифметичної дії; виявляє та виправляє помилки                                                               | перевіряє правильність розв'язання проблемної ситуації різними способами; виявляє та виправляє помилки                           |
| Застосування досвіду математичної діяльності для пізнання навколишнього світу         |                                                                                                                                                |                                                                                                                                  |
| Аналізує об'єкти навколишнього світу та ситуації, що виникають у житті                | визначає істотні, спільні і відмінні ознаки об'єктів навколишнього світу; порівнює, об'єднує у групу і розподіляє на групи за спільною ознакою | визначає істотні, спільні і відмінні ознаки математичних об'єктів; порівнює, узагальнює і класифікує об'єкти за суттєвою ознакою |
| Встановлює кількість об'єктів, читає і записує числа, порівнює та упорядковує їх      | лічить об'єкти, позначає числом результат лічби; порівнює числа в межах ста та упорядковує їх                                                  | встановлює кількість об'єктів; позначає результат лічби числом; порівнює числа в межах мільйона та упорядковує їх                |
| Володіє обчислювальними навичками, застосовує їх у навчальних та практичних ситуаціях | обчислює усно зручним для себе способом у навчальних і практичних ситуаціях                                                                    | обчислює усно і письмово у різних життєвих ситуаціях                                                                             |
| Визначає просторові відношення                                                        | орієнтується на площині і в просторі; описує або зображає схематично розміщення, напрямки і рух об'єктів                                       | орієнтується на площині і в просторі, рухається за визначеним маршрутом; планує маршрути пересування                             |
| Розпізнає геометричні фігури за їх істотними ознаками                                 | розпізнає знайомі геометричні площинні та об'ємні фігури серед об'єктів навколишнього світу, на малюнках                                       | розпізнає знайомі геометричні фігури у фігурах складної форми                                                                    |
| Будує, конструює об'єкти                                                              | конструює площинні та об'ємні фігури з підручного матеріалу, створює макети реальних та уявних об'єктів                                        | створює з геометричних фігур різні конструкції; будує площинні фігури за заданими розмірами                                      |
| Вимірює величини                                                                      | вимірює величини за допомогою підручних засобів і вимірювальних приладів                                                                       | визначає спільну властивість об'єктів навколишнього світу та інтерпретує її як величину для вимірювання та порівняння            |
| Використовує алгебраїчні поняття і                                                    | встановлює залежність між компонентами і результатом                                                                                           | використовує залежність між компонентами і результатом                                                                           |

| Загальні результати навчання здобувачів освіти                                                                                                                                                                                              | Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти                                                                   |                                                                                                                                           |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                                                                                                             | 1—2 класи                                                                                                           | 3—4 класи                                                                                                                                 |
| залежності для розв'язування проблемної ситуації; досліджує задачі                                                                                                                                                                          | арифметичної дії                                                                                                    | арифметичної дії для розв'язання проблемної ситуації; використовує буквену символіку для запису математичних тверджень                    |
| <b>III. Природнича освітня галузь</b>                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                     |                                                                                                                                           |
| Відкриття світу природи, набуття досвіду її дослідження, пошук відповідей на запитання, спостереження за навколишнім світом, експериментування та створення навчальних моделей, вияв допитливості та отримання радості від пізнання природи |                                                                                                                     |                                                                                                                                           |
| Виявляє і формулює дослідницькі проблеми                                                                                                                                                                                                    | обирає у найближчому оточенні те, що цікаво дослідити                                                               | обирає в навколишньому світі або із запропонованих запитань такі проблеми, що можна розв'язати дослідницьким способом                     |
| Визначає мету дослідження і висуває гіпотезу                                                                                                                                                                                                | обирає та пояснює дії для дослідження об'єктів природи; визначає можливі результати спостережень/досліджень         | визначає мету спостережень/досліджень; прогнозує можливі результати спостережень/досліджень                                               |
| Планує дослідження                                                                                                                                                                                                                          | пропонує/обирає послідовність кроків під час спостереження/експерименту                                             | визначає послідовність кроків під час спостереження/експерименту; обирає необхідні умови дослідження                                      |
| Спостерігає, експериментує, моделює                                                                                                                                                                                                         | досліджує обрані природні явища та об'єкти, використовуючи надані прилади, моделі                                   | проводить спостереження за обраними або запропонованими природними явищами та об'єктами, проводить дослідження, створює навчальні моделі  |
| Аналізує та обґрунтовує результати досліджень, формулює висновки                                                                                                                                                                            | описує, що нового дізнався, спостерігаючи та експериментуючи                                                        | встановлює зв'язки між об'єктами і явищами природи; робить висновки із спостережень та досліджень разом з учителем або самостійно         |
| Проводить самоаналіз дослідницької діяльності                                                                                                                                                                                               | описує та пояснює те, про що дізнався; радіючи пізнанню нового, розуміє, що помилки є невід'ємною частиною пізнання | визначає фактори успіху, аналізує помилки, які виникають під час дослідження, змінює умови чи послідовність дій під час дослідження       |
| Опрацювання та систематизація інформації природничого змісту, отриманої з доступних джерел, та представлення її у різних формах                                                                                                             |                                                                                                                     |                                                                                                                                           |
| Знаходить інформацію та систематизує її                                                                                                                                                                                                     | знаходить інформацію про природу                                                                                    | знаходить, систематизує (згідно з планом) інформацію про навколишній світ; використовує технічні прилади і пристрої для пошуку інформації |

| Загальні результати навчання здобувачів освіти                                                                                                                  | Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти                                                                |                                                                                                                                          |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                                 | 1—2 класи                                                                                                        | 3—4 класи                                                                                                                                |
| Перетворює інформацію з однієї форми в іншу                                                                                                                     | зображує інформацію про навколишній світ у вигляді малюнка, таблиці                                              | представляє інформацію у вигляді малюнка, схеми, графіка, тексту, презентації тощо                                                       |
| Усвідомлення розмаїття природи, взаємозв'язків її об'єктів та явищ, пояснення ролі природничих наук і техніки в житті людини, відповідальна поведінка у природі |                                                                                                                  |                                                                                                                                          |
| Виявляє взаємозв'язки у природі та враховує їх у своїй діяльності                                                                                               | виявляє та описує очевидні зв'язки у природі; пояснює необхідність їх урахування у життєдіяльності людини        | діє у навколишньому світі з урахуванням взаємозв'язків між об'єктами живої і неживої природи                                             |
| Діє у навколишньому світі, розуміючи наслідки власної поведінки                                                                                                 | дбає про чистоту навколишнього світу, доглядає за рослинами і тваринами                                          | встановлює зв'язки між діяльністю людини і станом навколишнього світу; складає правила поведінки в навколишньому світі і дотримується їх |
| Використовує наукові надбання для розв'язання проблем                                                                                                           | наводить приклади використання винаходів людства в побуті                                                        | пояснює значущість винаходів у повсякденному житті, збереженні навколишнього світу                                                       |
| Відповідально та ощадливо використовує природні ресурси                                                                                                         | пояснює необхідність збереження природних ресурсів і намагається це робити                                       | визначає приблизні витрати природних ресурсів, що використовуються в родині, шляхи їх зменшення                                          |
| Критичне оцінювання фактів, поєднання нового досвіду з набутим раніше і творче його використання для розв'язання проблем природничого характеру                 |                                                                                                                  |                                                                                                                                          |
| Визначає проблему через співвіднесення нових фактів із попереднім досвідом                                                                                      | розрізняє проблеми в навколишньому світі, пов'язані з діяльністю людини                                          | пояснює важливість того, що вивчає, для власного життя, розрізняє в ньому головне і другорядне                                           |
| Критично оцінює проблему                                                                                                                                        | розуміє проблему в навколишньому світі; розмірковує, що відомо про цю проблему, як її розв'язати                 | визначає відоме і невідоме у проблемі, висловлює докази правильності суджень                                                             |
| Групує і класифікує об'єкти навколишнього світу                                                                                                                 | знаходить спільні і відмінні ознаки об'єктів; групує об'єкти навколишнього світу за однією або кількома ознаками | класифікує об'єкти навколишнього світу за кількома ознаками та властивостями                                                             |
| Генерує нові ідеї для розв'язання проблеми                                                                                                                      | пропонує різні способи використання об'єктів навколишнього світу                                                 | пропонує власний спосіб розв'язання обраної або запропонованої проблеми                                                                  |

| Загальні результати навчання здобувачів освіти                                  | Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                            |
|---------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                 | 1—2 класи                                                                                                                                                                                                         | 3—4 класи                                                                                                                                                  |
| <b>IV. Технологічна освітня галузь</b>                                          |                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                            |
| Втілення творчого задуму в готовий виріб                                        |                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                            |
| Планує власну діяльність з виготовлення виробу                                  | за допомогою дорослих або самостійно планує власну діяльність з виготовлення виробу, прогнозує кінцевий результат                                                                                                 | обирає об'єкт праці та прогнозує кінцевий результат власної діяльності; самостійно планує послідовність технологічних операцій під час виготовлення виробу |
| Читає і розробляє графічні зображення                                           | читає та аналізує графічні зображення за допомогою дорослих та використовує їх у процесі роботи                                                                                                                   | читає та аналізує графічні зображення; виконує прості геометричні зображення та керується ними у процесі роботи                                            |
| Добирає матеріали і технології для виготовлення виробу                          | за допомогою дорослих або самостійно добирає конструкційні матеріали та технології для виготовлення виробу                                                                                                        | самостійно добирає матеріали та технології для виготовлення виробу                                                                                         |
| Моделює, конструює та виготовляє виріб                                          | моделює, конструює та виготовляє виріб з готових елементів за допомогою дорослих; виготовляє та оздоблює виріб за допомогою дорослих                                                                              | моделює, конструює та виготовляє виріб з готових елементів; виготовляє та оздоблює виріб відомими технологіями                                             |
| Оцінює та представляє результати власної або колективної діяльності             | оцінює та представляє результати власної або колективної діяльності за допомогою дорослих                                                                                                                         | представляє одержаний результат власної або колективної діяльності та намагається оцінити його                                                             |
| Турбота про власний побут, задоволення власних потреб та потреб тих, хто оточує |                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                            |
| Застосовує технологічні операції традиційних та сучасних ремесел                | виконує прості технологічні операції традиційних та сучасних ремесел за допомогою дорослих або самостійно                                                                                                         | самостійно виконує прості технологічні операції традиційних та сучасних ремесел                                                                            |
| Створює виріб, застосовуючи технології традиційних та сучасних ремесел          | спостерігає за процесом виготовлення виробу народними майстрами; створює виріб за допомогою дорослих або самостійно згідно із зразком чи власним задумом, застосовуючи технології традиційних та сучасних ремесел | самостійно створює виріб, застосовуючи технології традиційних та сучасних ремесел                                                                          |
| Ефективне використання природних матеріалів,                                    |                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                            |

| Загальні результати навчання здобувачів освіти                                                                                              | Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                           |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                             | 1—2 класи                                                                                                                           | 3—4 класи                                                                                                                                                                                                                 |
| турбота про навколишній світ                                                                                                                |                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                           |
| Розраховує витрати                                                                                                                          | за допомогою дорослих розраховує орієнтовні витрати та кількість матеріалів для виготовлення виробу                                 | за допомогою дорослих або самостійно розраховує орієнтовні витрати та кількість матеріалів для виготовлення виробу                                                                                                        |
| Ощадно використовує матеріали                                                                                                               | під час виготовлення виробів намагається ощадно використовувати матеріали; за допомогою дорослих готує залишки до вторинної обробки | ощадно використовує матеріали; сортує відходи, дотримуючися відповідних правил                                                                                                                                            |
| Практичне і творче застосування традиційних та сучасних ремесел                                                                             |                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                           |
| Організовує власну життєдіяльність                                                                                                          | за допомогою дорослих планує дії та виконує їх у власному побуті                                                                    | планує та виконує дії у власному побуті                                                                                                                                                                                   |
| Розв'язує практичні завдання у побуті                                                                                                       | виконує практичні завдання в побуті; організовує робоче місце за допомогою дорослих                                                 | безпечно використовує найпростіші прилади у побуті; самостійно організовує робоче місце відповідно до визначених потреб та завдань                                                                                        |
| Дотримується безпеки під час виготовлення виробу                                                                                            | дотримується безпечних прийомів праці під час використання інструментів та пристосувань                                             |                                                                                                                                                                                                                           |
| V. Інформатична освітня галузь                                                                                                              |                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                           |
| Пошук, подання, перетворення, аналіз, узагальнення та систематизація даних, критичне оцінювання інформації для розв'язання життєвих проблем |                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                           |
| Досліджує інформаційний навколишній світ                                                                                                    | пояснює сприйняття інформації різними органами чуття на основі власних спостережень                                                 | пояснює основні інформаційні процеси у близькому для себе середовищі (дім, школа, вулиця) на основі власних спостережень                                                                                                  |
| Знаходить, подає, перетворює, аналізує та зберігає дані різних типів                                                                        | розрізняє та фіксує дані, аналізує та впорядковує прості послідовності                                                              | знаходить інформацію, зберігає дані на цифрових носіях, перетворює інформацію з однієї форми в іншу за допомогою поданих шаблонів, порівнює різні способи представлення інформації, аналізує та впорядковує послідовності |
| Добирає об'єкти для створення моделей                                                                                                       | визначає об'єкти, їх властивості та значення властивостей за підтримки вчителя; розрізняє моделі та                                 | класифікує об'єкти за їх властивостями, зіставляє ознаки моделей реального і цифрового світу, аналізує вплив подій на                                                                                                     |

| Загальні результати навчання здобувачів освіти                                                                                                                                                       | Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти                                                                                                                                |                                                                                                                                        |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                                                                      | 1—2 класи                                                                                                                                                                        | 3—4 класи                                                                                                                              |
|                                                                                                                                                                                                      | їх відповідники у реальному світі, створює прості моделі                                                                                                                         | властивості, досліджує об'єкти за допомогою створених моделей                                                                          |
| Критично оцінює інформацію з різних джерел                                                                                                                                                           | розрізняє правдиві та неправдиві твердження, здобуті з різних джерел                                                                                                             | висловлює припущення про достовірність інформації, отриманої з цифрових джерел, розрізняє факти і судження                             |
| Створення інформаційних продуктів та програм для ефективного розв'язання задач/проблем, творчого самовираження індивідуально та у співпраці, за допомогою цифрових пристроїв та без них              |                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                        |
| Розробляє та реалізує алгоритми                                                                                                                                                                      | створює план дій, наводить приклади повторення та виконання дій за визначеним завданням у повсякденній діяльності                                                                | розробляє алгоритми (зокрема, для власної чи групової діяльності) з послідовних дій, умов, повторень                                   |
| Створює та налагоджує програмні проекти                                                                                                                                                              | складає простий план із точних та однозначних вказівок до дій виконавців, виявляє в ньому помилки, оцінює відповідність очікуваному результату                                   | створює згідно з планом або алгоритмом прості програми та налагоджує їх; прогнозує та формулює очікуваний результат створеної програми |
| Розробляє модульні проекти                                                                                                                                                                           | складає ціле із запропонованих частин, пояснює, як заміна окремих частин приводить до іншого цілого                                                                              | розкладає задачі на прості, які виконуються згідно з окремими інструкціями чи послідовністю інструкцій і навпаки (компонуює)           |
| Опрацьовує та створює інформаційні продукти з використанням даних різних типів                                                                                                                       | використовує готові та створює прості інформаційні продукти (текст, зображення, звуки) для отримання, передачі інформації або представлення власних ідей, результатів діяльності | створює інформаційні продукти, поєднуючи текст, зображення, звук тощо для представлення ідей та/або результатів діяльності             |
| Співпрацює в команді для створення інформаційного продукту                                                                                                                                           | самостійно та відповідально виконує визначені завдання; працює в команді з іншими особами для досягнення спільної мети                                                           | керує своїми діями та пояснює власний внесок у спільний результат роботи команди, коментує успішні та невдалі кроки у процесі роботи   |
| Усвідомлене використання інформаційних і комунікаційних технологій та цифрових пристроїв для доступу до інформації, спілкування та співпраці як творець та/або споживач, самостійне опанування нових |                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                        |
| Використовує широкий спектр цифрових                                                                                                                                                                 | використовує цифрові пристрої вдома, в школі, на                                                                                                                                 | обирає цифрове середовище, пристрої, засоби для розв'язання                                                                            |

| Загальні результати навчання здобувачів освіти                                                                                                                                                          | Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                                                                         | 1—2 класи                                                                                                                                                                                                         | 3—4 класи                                                                                                                                                                                                                                      |
| пристроїв                                                                                                                                                                                               | вулиці та пояснює їх призначення                                                                                                                                                                                  | життєвої задачі/проблеми, пояснює свій вибір                                                                                                                                                                                                   |
| Організовує власне інформаційне середовище                                                                                                                                                              | організовує власне робоче місце за допомогою дорослих; розпізнає та описує прості проблеми та збої, які виникають у роботі доступних цифрових пристроїв, звертається за допомогою та підтримкою                   | налаштовує для власних потреб відповідне програмне середовище; визначає за допомогою правильної термінології збої у роботі доступних цифрових пристроїв, усуває прості несправності                                                            |
| Спілкується, навчається та співпрацює в мережевих спільнотах                                                                                                                                            | використовує цифрові пристрої, технології для доступу до інформації та спілкування                                                                                                                                | співпрацює та спілкується в захищених мережевих спільнотах для обміну думками, виконання спільних завдань, пошуку інформації та навчання                                                                                                       |
| Усвідомлення наслідків використання інформаційних технологій для себе, суспільства, навколишнього світу та сталого розвитку, дотримання етичних, міжкультурних та правових норм інформаційної взаємодії |                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                |
| Відповідально використовує інформаційні технології у повсякденному житті, захищає себе та свій інформаційний простір                                                                                    | дотримується правил безпечної роботи; захищає свій інформаційний простір; розповідає про проблеми дорослим                                                                                                        | відповідально використовує технології для власної безпеки, регулює власний час роботи з цифровими пристроями, обговорює різні наслідки використання інформаційних технологій у школі, на вулиці, вдома тощо                                    |
| Дотримується норм соціальної, міжкультурної та міжособистісної взаємодії                                                                                                                                | зважає на технічні можливості цифрових пристроїв для спілкування, зокрема з людьми з особливими потребами, поважає приватність повідомлень, толерантно ставиться до відмінностей культур, традицій і різних думок | добирає належні засоби для спілкування з іншими особами, зокрема з людьми з особливими потребами безпосередньо та через Інтернет, усвідомлює відповідальність за свою діяльність в Інтернеті; рекомендує цікаві та безпечні сайти своїм друзям |
| Дотримується норм правової взаємодії                                                                                                                                                                    | зазначає авторство власних робіт; виявляє повагу до авторства інших осіб                                                                                                                                          | відвідує тільки корисні і безпечні сайти; дотримується правил використання власних і чужих творів                                                                                                                                              |
| <b>VI. Соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь</b>                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                |
| Турбота про особисте здоров'я і безпеку, реагування на діяльність, яка становить загрозу для життя, здоров'я, добробуту власного і тих, хто оточує                                                      |                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                |
| Діє відповідально                                                                                                                                                                                       | демонструє поведінку, яка                                                                                                                                                                                         | демонструє різноманітні практики                                                                                                                                                                                                               |

| Загальні результати навчання здобувачів освіти                                                                                             | Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти                                                                                 |                                                                                                                                  |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                            | 1—2 класи                                                                                                                         | 3—4 класи                                                                                                                        |
|                                                                                                                                            | запобігає або зменшує ризики для життя і здоров'я                                                                                 | поведінки, які запобігають або зменшують ризики для життя і здоров'я                                                             |
| Відстоює інтереси власні та інших осіб                                                                                                     | протидіє проявам тиску, неповаги та приниження щодо себе та інших осіб, звертаючися за допомогою до дорослих                      | протидіє проявам тиску, неповаги та приниження щодо себе та інших осіб, самостійно або за допомогою дорослих залежно від ризику  |
| Надає допомогу                                                                                                                             | розрізняє, до кого і як звернутися за допомогою; описує приклади такої діяльності                                                 | визначає потребу у допомозі собі та іншим особам, оцінює можливості її надання                                                   |
| Поводиться етично                                                                                                                          | розпізнає здорову етичну поведінку (сумлінність, справедливість, чесність, відповідальність, відвагу, відданість) та наслідкує її | поводиться етично, демонструючи сумлінність, справедливість, чесність, відповідальність тощо                                     |
| Визначення альтернатив, прогнозування наслідків, ухвалення рішень з користю для здоров'я, добробуту, власної безпеки та безпеки інших осіб |                                                                                                                                   |                                                                                                                                  |
| Розпізнає небезпечні ситуації                                                                                                              | розпізнає та описує небезпеку вдома, у школі та навколишньому світі                                                               | пояснює, що робити в небезпечних ситуаціях вдома, у школі та навколишньому світі                                                 |
| Прогнозує наслідки                                                                                                                         | пояснює, що кожна дія (рішення) має наслідки                                                                                      | прогнозує можливі наслідки своїх дій (рішень) для себе та інших осіб                                                             |
| Ухвалює рішення                                                                                                                            | вирішує, як діяти у повсякденних ситуаціях без загрози для життя і здоров'я                                                       | вирішує, як діяти у повсякденних ситуаціях з користю для здоров'я, безпеки та добробуту                                          |
| Поводиться безпечно                                                                                                                        | пояснює, від чого залежить безпека вдома, у школі та навколишньому світі                                                          | поводиться безпечно з огляду на себе та інших осіб вдома, у школі, на вулиці, у громадських місцях                               |
| Аргументований вибір на користь здорового способу життя, аналіз і оцінка наслідків та ризиків                                              |                                                                                                                                   |                                                                                                                                  |
| Обмірковує альтернативи власних дій та рішень                                                                                              | визначає здорові та шкідливі звички                                                                                               | обмірковує альтернативні рішення щодо відповідності здоровим чи шкідливим звичкам                                                |
| Приймає зміни власного організму                                                                                                           | відзначає зміни власного організму і приймає їх                                                                                   | спостерігає за змінами у своєму тілі залежно від фізичного стану, настрою, виду діяльності, способу життя; пояснює та приймає їх |
| Аналізує вплив поведінки на здоров'я                                                                                                       | визначає позитивний і негативний вплив на вибір здорової та безпечної                                                             | аналізує позитивний і негативний вплив на вибір здорової та безпечної поведінки                                                  |

| Загальні результати навчання здобувачів освіти                                                                                                             | Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти                                                                |                                                                                                                                                   |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                            | 1—2 класи                                                                                                        | 3—4 класи                                                                                                                                         |
|                                                                                                                                                            | поведінки                                                                                                        |                                                                                                                                                   |
| Здійснює вибір та отримує задоволення                                                                                                                      | розпізнає, що приносить задоволення та користь                                                                   | обирає діяльність, яка приносить задоволення та користь                                                                                           |
| Підприємливість та етична поведінка для поліпшення здоров'я, безпеки та добробуту                                                                          |                                                                                                                  |                                                                                                                                                   |
| Вчиться вчитися без шкоди для здоров'я                                                                                                                     | упорядковує власне навчання відповідно до своїх потреб та рекомендованих умов                                    | планує та організовує власне навчання, чергуючи його з відпочинком                                                                                |
| Знаходить і перевіряє інформацію                                                                                                                           | розпізнає знаки, символи і попередження щодо ймовірної небезпеки                                                 | намагається критично оцінювати інформацію щодо товарів і послуг                                                                                   |
| Діє ефективно і самостійно                                                                                                                                 | пояснює потреби свої та інших осіб; визначає, від кого та від чого залежить задоволення потреб                   | розрізняє необхідні та надмірні потреби свої та інших осіб; визначає короткострокові цілі та планує конкретні дії щодо задоволення власних потреб |
| Спілкується конструктивно                                                                                                                                  | уважно слухає, запитує про потреби інших осіб та висловлюється так, щоб не образити інших осіб                   | сприймає критичну інформацію щодо себе та етично реагує на неї                                                                                    |
| Виявляє культуру споживання                                                                                                                                | визнає важливість помірності у споживанні послуг та продукції                                                    | намагається ощадно використовувати ресурси                                                                                                        |
| Планує майбутнє                                                                                                                                            | пояснює важливість навчання у школі для свого життя та добробуту; планує свій день (навчальний та вихідний)      | уявляє свою мету і розповідає про те, як її досягти; пояснює, як від ставлення до навчання залежить власний успіх і добробут                      |
| Співпрацює для досягнення результату діяльності                                                                                                            | виконує різні ролі в групі, пояснює у чому цінність спільної роботи                                              | погоджується на ту роль, що здатний виконати найкраще; разом з іншими особами визначає мету спільної роботи, намагається досягти її               |
| <b>VII. Громадянська та історична освітня галузь</b>                                                                                                       |                                                                                                                  |                                                                                                                                                   |
| Встановлення зв'язків між подіями, діяльністю людей та її результатами у часі, пояснення значення пам'ятних для себе та інших громадян України дат (подій) |                                                                                                                  |                                                                                                                                                   |
| Орієнтується в історичному часі                                                                                                                            | встановлює послідовність подій (раніше/пізніше, до/після, давно/недавно); пояснює, як і чому люди визначають час | визначає послідовність подій; співвідносить одиниці вимірювання часу                                                                              |
| Розкриває тривалість і варіативність подій в                                                                                                               | описує послідовність етапів розвитку людини;                                                                     | встановлює кількість поколінь у своїй родині, розкриває зв'язки між                                                                               |

| Загальні результати навчання здобувачів освіти                                                                                   | Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти                                                                                      |                                                                                                                                                                   |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                  | 1—2 класи                                                                                                                              | 3—4 класи                                                                                                                                                         |
| часі                                                                                                                             | намагається пояснити, як події пов'язані між собою                                                                                     | теперішнім та попередніми поколіннями                                                                                                                             |
| Виявляє і прогнозує суспільні (історичні) зміни                                                                                  | розрізняє теперішнє, минуле і майбутнє (було — є — буде)                                                                               | наводить приклади культурно-історичної спадщини України; виокремлює важливі для громадян України події, пояснює, як вони впливають на життя                       |
| Орієнтація у знайомому соціальному середовищі, долучення до його розвитку, пояснення впливу природи та діяльності людей на нього |                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                   |
| Орієнтується у соціальному середовищі                                                                                            | орієнтується у близькому до місця проживання та освоєному людьми середовищі                                                            | розпізнає відомі об'єкти соціального середовища, планує прогулянку/подорож/екскурсію до об'єктів культурної спадщини рідного краю, України                        |
| Виявляє взаємозв'язок природного і соціального середовищ                                                                         | показує, як природа дає людям засоби до існування; описує зміни, які спостерігає у знайомому просторі, пов'язані з людською діяльністю | пояснює цінність природи для життя та роль діяльності людини в освоєнні навколишнього світу                                                                       |
| Формує разом з іншими особами громадський простір                                                                                | досліджує об'єкти загального користування у своїй місцевості; дотримується правил поведінки під час гри, прогулянки і відпочинку       | розрізняє об'єкти загального користування і власні об'єкти; протидіє (залучаючи дорослих) порушенням правил поведінки в публічних місцях                          |
| Робота з різними джерелами соціальної та історичної інформації, аналіз змісту джерел, їх критична оцінка                         |                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                   |
| Добирає джерела історичної та суспільно значущої інформації                                                                      | пояснює, де може знайти потрібну інформацію; виявляє основний зміст джерела інформації; розпитує старших людей про минуле              | знаходить потрібну інформацію про минуле і сучасне; добирає джерело інформації відповідно до потреб і заінтересованості                                           |
| Аналізує соціальну (історичну) інформацію                                                                                        | запитує про те, що зацікавило; знаходить відповіді на запитання; виокремлює в джерелі інформацію про відому особу/подію                | виокремлює в тексті окремі події, персонажі, поняття; формулює зрозумілі запитання про людей, минулі чи теперішні події                                           |
| Оцінює достовірність соціальної (історичної) інформації                                                                          | розрізняє казкові події та події минулого; висловлює припущення про правдивість інформації                                             | виокремлює факти, які викликають сумніви; знаходить інформацію, яка спростовує або підтверджує сумніви; пояснює можливі наслідки поширення неправдивої інформації |
| Узагальнення інформації з різних джерел,                                                                                         |                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                   |

| Загальні результати навчання здобувачів освіти                                                                                                                                            | Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                          |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                                                           | 1—2 класи                                                                                                                                                                                 | 3—4 класи                                                                                                                                                                                                |
| розповідь про минуле і сучасне                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                          |
| Систематизує та узагальнює соціальну (історичну) інформацію                                                                                                                               | виокремлює незрозумілі слова і за допомогою дорослих встановлює їх зміст; придумує назву твору, що відображає його зміст                                                                  | збирає інформацію на тему, яка цікавить; визначає важливі і менш важливі відомості та обґрунтовує це; порівнює події, вчинки осіб                                                                        |
| Розповідає про минуле і сучасне                                                                                                                                                           | розповідає про себе, свою родину та інших осіб                                                                                                                                            | виражає різними способами уявлення про відомі історичні події, пам'ятки культури, видатних людей                                                                                                         |
| Представлення аргументованих суджень про відомі факти історії та історичних осіб, а також про події суспільного життя                                                                     |                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                          |
| Формулює та представляє судження, добираючи аргументи                                                                                                                                     | висловлює свої вподобання; виокремлює фрази та/або дії, які вразили; обмірковує вплив своїх слів та/або дій на думку інших осіб                                                           | формулює власну думку щодо вчинку, події, пам'ятки культури; добирає прості докази; дотримується послідовності викладення думок                                                                          |
| Усвідомлення почуття власної гідності, діяльність з урахуванням власних прав і свобод, повага до прав і гідності інших осіб, протидія дискримінації та нерівному ставленню до особистості |                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                          |
| Формує себе як особистість, утверджує власну гідність                                                                                                                                     | описує себе, свій характер, захоплення, якими вирізняється від інших осіб                                                                                                                 | визначає свої риси характеру, моральні якості; розповідає про свої мрії та пояснює шляхи їх здійснення                                                                                                   |
| Захищає права людини                                                                                                                                                                      | пояснює свої обов'язки в сім'ї, школі; дотримується правил поведінки, що засвідчують повагу до інших осіб; звертається за допомогою до старших у разі, коли його або інших осіб ображають | виявляє та засуджує негідну поведінку; розпізнає випадки порушення прав дитини; пояснює, до кого можна звернутися, коли ображають та/або принижують його чи інших осіб, відповідно діє в таких ситуаціях |
| Протидіє і запобігає проявам дискримінації та нерівності                                                                                                                                  | розпізнає вчинки і слова, які можуть підтримати або образити; поважає різноманітність, справедливо ставиться до інших осіб                                                                | спілкується з урахуванням особливостей інших людей; пояснює, чому потрібно діяти справедливо                                                                                                             |
| Усвідомлення себе громадянином України, аналіз культурно-історичних основ власної ідентичності, визнання цінності культурного розмаїття                                                   |                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                          |
| Усвідомлює себе частиною спільноти                                                                                                                                                        | збирає інформацію та розповідає про свою родину, однокласників, Україну; пояснює, що означає бути                                                                                         | досліджує своє походження, родовід, визначає свою роль у школі, громаді, державі; досліджує, які традиції і свята шанують у                                                                              |

| Загальні результати навчання здобувачів освіти                                                                                  | Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                 | 1—2 класи                                                                                                                                                                  | 3—4 класи                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|                                                                                                                                 | членом родини, громади, класу; долучається до родинних і національних традицій, пояснює їх значення для себе                                                               | родині, родині друзів та однокласників, ставиться з повагою до цих традицій і свят                                                                                                                                                                                                                       |
| Співпрацює з іншими особами                                                                                                     | пояснює важливість співпраці у групі; разом з іншими особами визначає послідовність виконання завдань; виконує різні ролі в групі                                          | визначає мету спільної роботи; планує послідовність дій групи для виконання завдання; погоджується на роль, яку здатний виконати найкраще                                                                                                                                                                |
| Дотримання принципів демократичного громадянства, активна участь у житті шкільної спільноти, місцевої громади і держави         |                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Робить відповідальний вибір                                                                                                     | домовляється з однокласниками про доброчесні правила взаємодії, дотримується досягнутих домовленостей, пояснює, чому це важливо                                            | визначає разом з однокласниками та використовує правила та процедури вирішення питань, які стосуються життя класу; пояснює, як власний вибір та дії можуть вплинути на інших осіб                                                                                                                        |
| Бере участь у розв'язанні проблем спільнот                                                                                      | розповідає про свої успіхи, успіхи класу, своєї родини; розповідає про свої проблеми, обирає варіанти їх розв'язання; долучається до корисних справ у родині, класі, школі | розповідає про свої досягнення, досягнення класу, своєї родини, школи, громади; аналізує проблеми класу, школи, громади та пропонує варіанти їх розв'язання; пояснює фактори, які допомогли досягти успіху або призвели до виникнення проблеми; долучається до справ, корисних для класу, школи, громади |
| Осмилює громадсько-політичне життя                                                                                              | розповідає про Україну як про свою Батьківщину, розпізнає державні символи України, шанобливо ставиться до них                                                             | пояснює, що означає бути громадянином України та як Україна пов'язана з Європою                                                                                                                                                                                                                          |
| <b>VIII. Мистецька освітня галузь</b>                                                                                           |                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Художньо-образне, асоціативне мислення у процесі художньо-творчої діяльності через образотворче, музичне та інші види мистецтва |                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Творить різними засобами і способами                                                                                            | творить відомими художніми засобами і способами                                                                                                                            | добирає засоби і способи для творення художнього образу                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Імпровізує                                                                                                                      | експериментує, використовуючи відомі                                                                                                                                       | експериментує, використовуючи відомі техніки художньо-творчої                                                                                                                                                                                                                                            |

| Загальні результати навчання здобувачів освіти                                                                   | Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                         |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                  | 1—2 класи                                                                                                                                                                | 3—4 класи                                                                                                                                                                                                               |
|                                                                                                                  | техніки художньо-творчої діяльності, звуками, ритмами, рухами, лініями, кольорами, формами, матеріалами тощо для створення художніх образів                              | діяльності, звуками, ритмами, рухами, лініями, кольорами, формами, матеріалами тощо, поєднуючи елементи для втілення ідеї в художньому образі                                                                           |
| Естетично перетворює навколишній світ                                                                            | спостерігає за навколишнім світом, фіксує за допомогою вчителя цікаві явища як ідеї для творчості; допомагає прикрасити місце, де навчається, живе                       | спостерігає за навколишнім світом, фіксує в різний спосіб цікаві явища; використовує їх у творчій діяльності; пропонує ідеї оздоблення місця, де навчається, живе; реалізує їх самостійно або за допомогою інших осіб   |
| Пізнання мистецтва, інтерпретація художніх образів, досвід емоційних переживань, ціннісне ставлення до мистецтва |                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                         |
| Аналізує, інтерпретує, оцінює мистецтво                                                                          | сприймає твори різних видів мистецтва і проявляє емоційно-ціннісне ставлення до них у різний спосіб (словами, рухами, мімікою, лініями, кольорами тощо)                  | сприймає твори різних видів мистецтва і проявляє емоційно-ціннісне ставлення до них у різний спосіб; зосереджує увагу на деталях; пояснює, що подобається у творі, а що ні, визначає відомі засоби художньої виразності |
| Пізнає мову мистецтва                                                                                            | розрізняє види мистецтва (музичне, образотворче, театральне, хореографічне тощо) і розпізнає притаманні їм засоби виразності                                             | вирізняє елементи художньої мови, характерні для різних видів мистецтва (музичне, образотворче, театральне, хореографічне тощо)                                                                                         |
| Пізнання себе через художньо-творчу діяльність та мистецтво                                                      |                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                         |
| Оцінює власну творчість                                                                                          | оцінює власну творчість за визначеними орієнтирами; пояснює, наскільки вдалося втілити свій задум                                                                        | оцінює власну творчість за визначеними орієнтирами; визначає за допомогою вчителя необхідні для самовдосконалення дії; відстоює своє право на самовираження                                                             |
| Представляє власні досягнення                                                                                    | презентує створені художні образи у зрозумілий спосіб, пояснюючи створене                                                                                                | презентує створені художні образи, пояснює свій задум, відстоює думку                                                                                                                                                   |
| Взаємодіє з іншими особами через мистецтво                                                                       | бере участь у колективній творчій діяльності, дотримується правил творчої співпраці; ділиться з іншими особами враженнями від сприйняття мистецтва та творчої діяльності | бере участь у колективних творчих проектах, виконує різні дії/ролі у творчому процесі; обговорює з іншими особами враження від сприйняття мистецтва та творчої діяльності, поважаючи вибір інших осіб                   |

| Загальні результати навчання здобувачів освіти                                                                                                | Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                             |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                               | 1—2 класи                                                                                                                                                              | 3—4 класи                                                                                                                                                                                                                                   |
| Регулює власний емоційний стан засобами мистецтва                                                                                             | визначає серед творів і видів художньо-творчої діяльності ті, що подобаються; ділиться емоціями від сприйняття мистецьких творів; творить для власного задоволення     | розпізнає власні емоції від сприйняття мистецьких творів, обирає твори і види художньо-творчої діяльності відповідно до свого настрою; пояснює, від чого одержує насолоду у власній творчості                                               |
| <b>IX. Фізкультурна освітня галузь</b>                                                                                                        |                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                             |
| Заняття руховою активністю, фізичною культурою та спортом; демонстрація рухових умінь та навичок, використання їх у різних життєвих ситуаціях |                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                             |
| Виконує життєво необхідні рухові дії                                                                                                          | виконує вправи на пересування (ходьба, біг, стрибки, лазіння, плавання, ковзання), виконує вправи з предметами та без них (за наявності відповідних умов)              | виконує вправи на пересування (ходьба, біг, стрибки, лазіння, плавання, ковзання) з предметами та без них, оцінює власне виконання рухових дій та виконання вправ іншими особами (за наявності відповідних умов)                            |
| Моделює рухову діяльність                                                                                                                     | розпізнає, добирає та виконує фізичні вправи для ранкової гімнастики; розрізняє, добирає та виконує фізичні вправи з різних видів спорту для розвитку фізичних якостей | розпізнає, добирає та виконує фізичні вправи для ранкової гімнастики, фізкультурної хвилини та паузи; добирає відповідний інвентар для кожного виду спорту, розрізняє та виконує вправи з різних видів спорту для розвитку фізичних якостей |
| Виконує фізичні вправи під час ігрової діяльності та змагань                                                                                  | виконує рухові дії під час рухливих ігор під керівництвом вчителя                                                                                                      | виконує рухові дії у рухливих іграх під час занять у школі та дозвілля                                                                                                                                                                      |
| Вибір фізичних вправ для підвищення рівня фізичної підготовленості                                                                            |                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                             |
| Контролює свій фізичний стан                                                                                                                  | контролює своє самопочуття за підтримки дорослих у закладі загальної середньої освіти і поза його межами                                                               | володіє елементами самоконтролю у процесі виконання фізичних вправ                                                                                                                                                                          |
| Аналізує та оцінює вплив фізичного навантаження на стан здоров'я                                                                              | пояснює значення фізичних вправ для здоров'я людини                                                                                                                    | аналізує вплив позитивних та негативних факторів на стан здоров'я людини; оцінює своє самопочуття за частотою серцевих скорочень та частотою дихання                                                                                        |
| Добирає фізичні вправи для розвитку фізичних якостей та зміцнення здоров'я                                                                    | обирає за допомогою вчителя та виконує вправи/ігри і елементи різних видів спорту для                                                                                  | регулює інтенсивність навантаження (швидкість, тривалість, послідовність виконання фізичних вправ)                                                                                                                                          |

| Загальні результати навчання здобувачів освіти                                                                                                                                                                | Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти                                         |                                                                                                                                                             |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                                                                               | 1—2 класи                                                                                 | 3—4 класи                                                                                                                                                   |
|                                                                                                                                                                                                               | розвитку фізичних якостей                                                                 | відповідно до визначених завдань                                                                                                                            |
| Дотримання правил безпечної і чесної гри, вміння боротися, вигравати і програвати; усвідомлення значення фізичних вправ для здоров'я, задоволення, гартування характеру, самовираження та соціальна взаємодія |                                                                                           |                                                                                                                                                             |
| Виконує різні соціальні ролі                                                                                                                                                                                  | виконує різні ролі під час рухливих ігор, забав, обрядів та інших форм рухової діяльності | ефективно взаємодіє з однолітками для досягнення спільних командних цілей під час рухової діяльності                                                        |
| Дотримується безпечної поведінки                                                                                                                                                                              | дотримується правил безпеки особисто та під час спільної з друзями рухової діяльності     | дотримується правил безпеки під час рухової діяльності в закладі загальної середньої освіти та поза його межами, пояснює значення цих правил та їх наслідки |
| Дотримується етичних норм у руховій діяльності                                                                                                                                                                | дотримується правил чесної гри під час рухової діяльності; не засмучується через поразку  | дотримується правил чесної гри під час рухової діяльності; прагне вигравати, не засмучується через поразку і сприймає її гідно                              |

## Розділ 5. Типовий навчальний план та модельні навчальні програми

### Типовий навчальний план початкової освіти

| Назва освітньої галузі                                                                                              | Навчальні предмети                                    | Кількість годин на тиждень |            |            |            |             |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------|----------------------------|------------|------------|------------|-------------|
|                                                                                                                     |                                                       | 1 клас                     | 2 клас     | 3 клас     | 4 клас     | Разом       |
| Інваріантний складник                                                                                               |                                                       |                            |            |            |            |             |
| Мовно-літературна                                                                                                   | Інтегрований курс «Українська мова. Навчання грамоти» | 7                          |            |            |            | 39          |
|                                                                                                                     | Українська мова Читання                               |                            | 3,5<br>3,5 |            |            |             |
|                                                                                                                     | Українська мова. Літературне читання                  |                            |            | 3,5<br>3,5 | 3,5<br>3,5 |             |
| Іншомовна                                                                                                           | Іноземна мова (англійська)                            | 2                          | 3          | 3          | 3          |             |
| Математична                                                                                                         | Математика                                            | 4                          | 4          | 5          | 5          | 18          |
| Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)                    | Я досліджую світ                                      | 3                          | 3          | 3          | 3          | 12          |
| Технологічна                                                                                                        | Дизайн і технології                                   | 1                          | 1          | 1          | 1          | 4           |
| Інформатична                                                                                                        | Інформатика                                           | -                          | 1          | 1          | 1          | 3           |
| Мистецька                                                                                                           | Мистецтво                                             | 2                          | 2          | 2          | 2          | 8           |
| Фізкультурна                                                                                                        | Фізична культура                                      | 3                          | 3          | 3          | 3          | 12          |
| Усього                                                                                                              |                                                       | 22                         | 24         | 25         | 25         | 96          |
| Варіативний складник                                                                                                |                                                       |                            |            |            |            |             |
| Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять |                                                       | 1                          | 1          | 1          | 1          | 4           |
| Кількість навчальних годин на тиждень, що фінансуються з державного бюджету (без урахування поділу на групи)        |                                                       | 23                         | 25         | 26         | 26         | 100         |
| Гранично допустиме тижневе/річне навчальне навантаження на учня                                                     |                                                       | 20/700                     | 22/770     | 23/805     | 23/805     | 88/<br>3080 |

Освітня програма закладу освіти сформовано на основі Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Савченко О.Я. (1-2 клас) та на основі Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Савченко О.Я. (3-4 клас).

## **Розділ 6. Форми організації освітнього процесу та методи навчання**

Освітній процес у закладі освіти організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, особливих освітніх потреб. У рамках академічної свободи форми організації освітнього процесу визначаються педагогічною радою закладу освіти. Обрані форми відповідають наявності необхідних ресурсів (матеріально-технічного, кадрового, навчально-методичного, інформаційного забезпечення освітньої діяльності тощо), а також форм здобуття освіти.

Відповідно до Закону України «Про освіту» загальна середня освіта у закладі освіти може бути організована за такими формами: інституційна (очна (денна, дистанційна, мережева); індивідуальна (екстернатна, сімейна (домашня), педагогічний патронаж). Забезпечення освітнього процесу під час надзвичайних ситуацій природного та техногенного походження, карантину (застосування протиепідемічних заходів), збройного конфлікту, введення воєнного стану, інших обставин, які об'єктивно унеможливають відвідування закладів освіти може бути організована з використанням технологій дистанційного навчання. Рішення про використання технологій дистанційного навчання в освітньому процесі приймається педагогічною радою закладу освіти до початку навчального року або упродовж навчального року у випадку настання обставин, що потребують організації освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання.

За потреби заклад освіти може організувати здобуття освіти за індивідуальною освітньою траєкторією. Індивідуальна освітня траєкторія учня чи учениці реалізується з урахуванням необхідних для цього ресурсів, наявних у закладі освіти та інших суб'єктів освітньої діяльності, зокрема тих, що забезпечують здобуття освіти за мережевою формою здобуття освіти. Індивідуальна освітня траєкторія учня чи учениці реалізується на підставі Індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, який розробляють педагогічні працівники у взаємодії з учнем чи ученицею та/або його чи її батьками (особами, які їх замінюють); його схвалює педагогічна рада закладу освіти, затверджує керівник і підписують батьки (особи, які їх замінюють).

Форми організації навчального процесу можуть уточнюватися та розширюватися у змісті окремих предметів за умови виконання вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів. Впроваджуються інтерактивні форми і методи навчання: дослідницькі, інформаційні, мистецькі проєкти, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуаційні вправи, екскурсії, дитяче волонтерство тощо.

Із позицій цілісності педагогічного процесу урок - це основна форма його організації. Саме в уроці відбиваються всі переваги класно-урочної системи. У формі уроку можлива ефективна організація не тільки навчально-пізнавальної, а й інших розвивальних видів діяльності дітей.

**Основними формами організації освітнього процесу є:**

- різні типи уроку
- екскурсії
- віртуальні подорожі
- спектаклі
- квести

Очікувані результати навчання в межах кожної освітньої галузі досягні, якщо використовувати інтерактивні форми і методи навчання – дослідницькі, інформаційні,

мистецькі проекти, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуаційні вправи, екскурсії, дитяче волонтерство.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку можуть проводитись навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття – це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності.

Можливо проводити заняття в малих групах (у тому числі робота учнів у парах змінного складу, виконання колективних проєктів тощо) за умови, що окремі учні виконують роботу керівників проєктів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань). Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

## **Розділ 7. Опис інструментарію оцінювання**

Важливим компонентом освітнього процесу в початкових класах є оцінювальна діяльність, що здійснюється на засадах компетентнісного, діяльнісного, суб'єкт-суб'єктного підходів та передбачає партнерську взаємодію вчителя, учнів та їхніх батьків або інших законних представників.

Основними функціями оцінювання є формувальна, діагностувальна, мотиваційно-стимулювальна, розвивальна, орієнтувальна, коригувальна, прогностична, констатувальна, виховна. Відповідно до мети оцінювання пріоритетними є формувальна та діагностувальна функції оцінювання.

Відповідно до методичних рекомендацій є два різновиди результатів навчання:

- об'єктивні – знання про предмети і явища навколишнього світу, взаємозв'язки й відношення між ними, уміння та навички оперувати знаннями, уміння застосовувати набутий досвід навчальних дій, досвід творчої діяльності, що відображено в обов'язкових / очікуваних результатах навчання, визначених в освітній програмі;
- особистісні надбання – активність, ініціативність; старанність, наполегливість; комунікабельність, здатність співпрацювати; самостійність, відповідальність; ціннісні ставлення.

Також педагогам рекомендовано залучати учнів до самооцінювання, взаємооцінювання й ухвалення рішень щодо подальшої навчальної діяльності.

Замість оцінки в балах використовувати вербальну оцінку окремих результатів навчання, яка, окрім оцінювального судження про досягнення, може ще позначати й рівень результату навчання.

У 1–4 класах особистісні надбання оцінюються вербальною оцінкою.

У 1–2 класах об'єктивні результати оцінюються вербальною оцінкою.

У 3–4 класах об'єктивні результати згідно з рішенням педради оцінюються рівневою оцінкою.

Вербальну оцінку можна виражати як усно, так і письмово.

#### **Особливості формування цінювання:**

- починається з перших днів навчання в школі і триває постійно;
- спрямоване на з'ясування індивідуальних проблем в опануванні учнем матеріалу та на запобігання утруднень на подальших етапах навчання;
- учителю треба постійно спостерігати за динамікою розвитку особистісних якостей учня / учениці, рівня сформованості навчальних дій, що співвідносяться з очікуваними результатами, сприяти формуванню впевненості щодо власних можливостей та навичок;
- рівноправний діалог між учнем / ученицею та вчителем;
- зазвичай розпочинають із самооцінювання учнем / ученицею своєї роботи (або взаємооцінювання результатів навчання учнями) і завершують оцінюванням результату вчителем;
- потрібно перевіряти кожен письмову роботу учня / учениці, аби краще збирати дані про навчальний поступ дитини і планувати диференційовану, індивідуальну роботу щодо подолання виявлених та попередження можливих утруднень.

#### **Алгоритм формування оцінювання:**

1. **Формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей.** Учитель спільно з учнями розробляє й обговорює цілі уроку (заняття). Вони мають бути вимірними, аби через оцінювання можна було з'ясувати рівень досягнення.
2. **Визначення разом з учнями критеріїв оцінювання (якісних характеристик результату навчання).** Це робить оцінювання прозорим і зрозумілим та сприяє формуванню позитивного ставлення до нього.
3. **Формування суб'єктивної позиції учнів під час оцінювання.** Для самооцінювання і взаємооцінювання можна використовувати інструменти зворотного зв'язку. Зворотний зв'язок має бути зрозумілим і чітким, доброзичливим та своєчасним. Важливо не протиставляти дітей одне одному й акцентувати увагу лише на позитивній динаміці досягнень дитини. Труднощі в навчанні варто обговорювати з учнем індивідуально.

Взаємооцінювання формує вміння коректно висловлювати думку про результат роботи однокласника, ділитися досвідом щодо його покращення. Це сприяє розвитку критичного мислення, формуванню нормального ставлення до зауважень, рекомендацій, зміцнює товариськість та відчуття значущості кожного в колективі.

Для співвіднесення навчальних дій учня / учениці з етапами досягнення результату рекомендовано використовувати Орієнтовну рамку оцінювання, відповідно до якої досягнення результату навчання проходить через такі рівні реалізації навчальної діяльності:

- рівень розпізнавання об'єкта вивчення;
- репродуктивний рівень навчальних дій у типових навчальних ситуаціях;

- продуктивний рівень навчальних дій в аналогічних типових навчальних ситуаціях;
- продуктивно-творчий рівень навчальних дій у змінених із певним ускладненням (щодо типової) навчальних ситуаціях.

За результатами опанування теми / частини теми (якщо тема велика) / кількох тем чи розділу рекомендується проводити тематичні діагностувальні роботи, щоб:

- визначити якісні й кількісні характеристики опанування теми чи її завершеної частини відповідно до очікуваних результатів навчання в освітній програмі;
- виявити утруднення, скоригувати освітній процес та (за потреби) внести корективи до календарно-тематичного планування;
- спрогнозувати результати навчання на наступному етапі опанування матеріалу з урахуванням удосконалення методики навчання.

Для діагностувальної роботи пропонують складати систему завдань, які передбачають різні рівні та можуть надати об'єктивну інформацію про те, чи досягли учні групи взаємопов'язаних очікуваних результатів.

Об'єктом підсумкового оцінювання є результати навчання учня/учениці за рік. Під час підсумкового оцінювання рекомендується зіставляти навчальні досягнення учнів з очікуваними результатами навчання, визначеними в освітніх програмах.

Основою для підсумкового оцінювання результатів навчання за рік можуть бути результати виконання тематичних діагностувальних робіт, записи оцінювальних суджень про результати навчання, зафіксовані на носіях зворотнього зв'язку з батьками, спостереження вчителя у процесі формувального оцінювання.

Підсумкове оцінювання за рік з предметів вивчення таких освітніх галузей, як «Технологічна», «Інформатична», «Мистецька» і «Фізкультурна» здійснюються шляхом узагальнення даних, отриманих під час формувального оцінювання, з урахуванням динаміки формування результату навчання.

Наприкінці 4 класу здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладів освіти та (або) якості освіти.

Здобувачі освіти 1-4-х класів по завершенню навчального року отримують Свідоцтва досягнень.

## **СХВАЛЕНО**

**Рішення педагогічної ради**

**від 27.08.2025, протокол № 1**